

Preference veřejné dopravy v intravilánu

Ing. Jan Vašíček

Ing. Jan Spousta

Sdružení dopravních podniků ČR
jednání Dopravně-provozní skupiny Praha, 05.03.2015

EU: Akce COST TU1103, zkráceně **COST Tram**

„Operation and safety of tramways in interaction with public space“

EU hradí „evropskou dimenzi“ projektu

MŠMT: Projekt vědy a výzkumu LD 12052

„**Preference VHD v intravilánu**“

MŠMT spolufinancuje národní projekt

doba řešení: 01/2012 – 09/2015

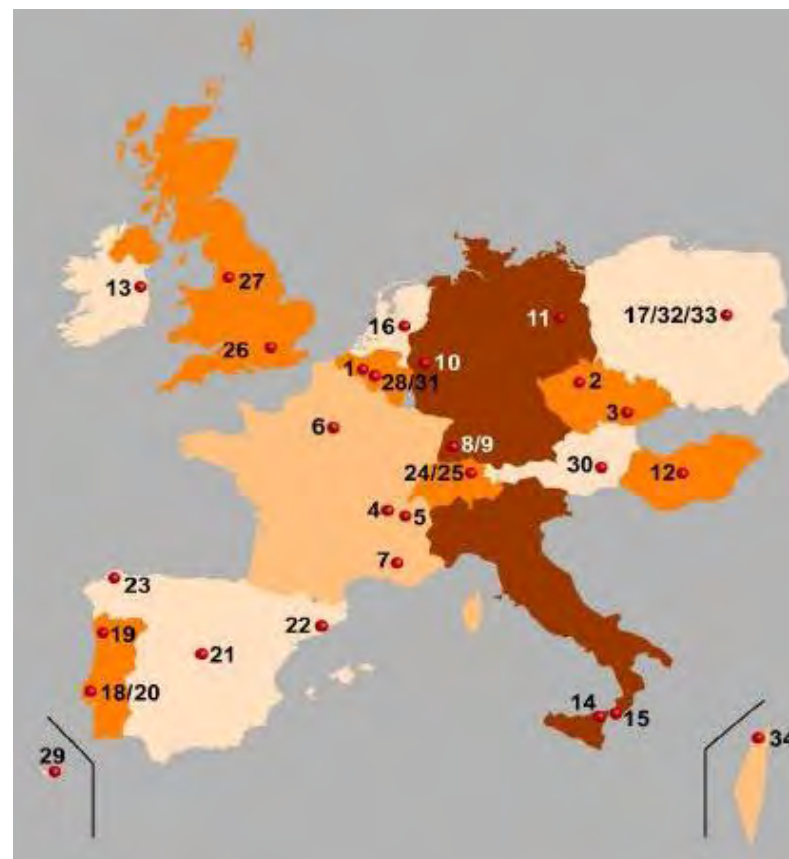
AKCE COST TU1103 TRAM

Zapojeno 14 zemí Evropského výzkumného prostoru + Izrael:

AT, BE, CH, CZ, DE, HU, IT, NL, PL, PT –
konvenční tramvaje

ES, FR, IE, IL, PT, UK – „light rail“
(tramvajová rychlodráha) x konvenční
tramvaj v centrech měst

*Akce zaměřena spíše na řešení
preference v nové zástavbě; problémy
bezpečnosti provozu jsou obdobné.*

PLÁNOVANÉ AKTIVITY V RÁMCI NÁRODNÍHO PROJEKTU:

A001: Sběr technických a provozně-ekonomických dat (01-12/2012)

A002: Analýza úrovně veřejné dopravy ve vybraných městských aglomeracích ČR (01-12/2013)

A003: **Zpracování metodických pokynů – návrh metodiky pro analýzu preference (01-12/2014)**

Dohodnutý postup certifikace:

- Schválení návrhu metodiky Oponentní radou (1/2015)
- Připomínkování ze strany SDP ČR, služby dopravní policie PČR (3/2015)
- Předložení Ministerstvu dopravy ČR k certifikaci (5/2015)

A004: Diseminace výsledků Akce COST a národního projektu (rok 2015)

AKTIVITY ŘEŠENÉ V MINULÝCH LETECH:

- Sledování nehodovosti za 2012 a 2013
- Preference ve vybraných městech ČR
- Preference MHD v zahraničí

PRŮZKUMOVÁ ČÁST:

- Analýza plynulosti MHD v Brně
- Analýza zdržení vozidel MHD na křižovatkách v Praze
- Měření a vyhodnocení vybraných úseků tramvajových tratí v Praze z hlediska zelené vlny (z pohledu řidiče tram)

PREFERENCE VE VYBRANÝCH MĚSTECH ČR:

- v každém kraji vybráno min. 1 město (většinou krajské centrum)
- analyzován stav preference
- ve vybraných městech probíhaly semináře se zástupci města resp. dopravních podniků: Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Chomutov, Jihlava, Karviná, ...

PREFERENCE V ZAHRANIČÍ:

- zjišťována preferenční opatření
- sledována zajímavá technická řešení

OBSAH METODIKY:

- 1. ÚVOD**
- 2. LEGISLATIVNÍ A NORMATIVNÍ RÁMEC PREFERENCE**
- 3. FORMY PREFERENCE A ANALÝZA JEJICH VLIVU NA PROVOZ MHD/VHD A PROVOZ NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH (IAD, chodci, cyklisté)**
- 4. DOPORUČENÝ POSTUP ZAVÁDĚNÍ PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ A POPIS JEDNOTLIVÝCH PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ**

***Adresáti metodiky:** dopravci, regionální organizátoři, dopravní úřady (magistráty, ORP, kraje), dopravní policie, projektanti*

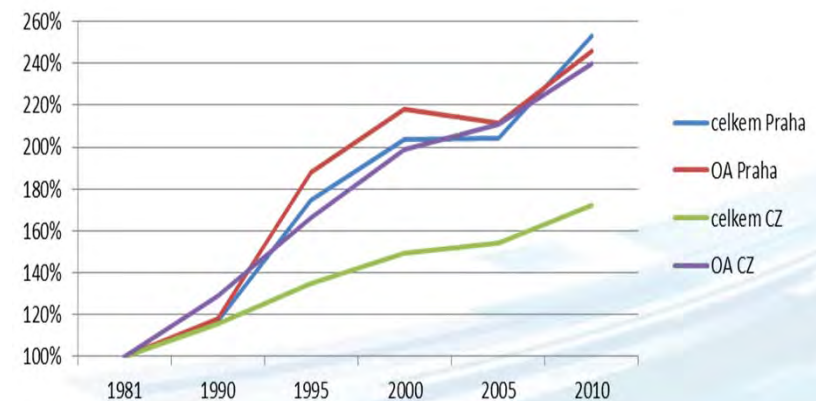

1. ÚVOD

1.1 Pojem „Preference veřejné dopravy“ a její účel a cíle

1.2 Vývoj motorizace a preference v ČR

1.3 Současný stav preference

2. LEGISLATIVNÍ A NORMATIVNÍ RÁMEC PREFERENCE

Legislativa a normy ČR

Zákon 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích

Vyhl. 30/2001 Sb. – pravidla silničního provozu a dopravní značky

Zákon 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích

TP 81 – Navrhování světelných signalizačních zařízení

Normy:

ČSN 736110 Navrhování pozemních komunikací

ČSN 736425 Autobusové, trolejbusové a tramvajové zastávky, přestupní uzly a stanoviště

Zásady dopravní politiky (*jednotlivá města*)

2. LEGISLATIVNÍ A NORMATIVNÍ RÁMEC PREFERENCE

Legislativa EU a OSN, normy CEN

Předpisy a normy pro stavbu a provoz tramvají (průzkum COST TU1103)

Dopravní politika EU

Bílá kniha „Plán jednotného evropského dopravního prostoru - vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje“: strategie a vize do r. 2030/2050 – snižování podílu vozidel s konvenčními zdroji energie, zvýšení podílu VHD v dělbě přeprav. práce, využití ITS

Akční plán městské mobility (EC, EP 2009): některá konkrétní opatření na podporu veřejné dopravy vč. financování, rozvoj ITS, nízkoemisní zóny, zpoplatnění vjezdu do měst

SUMP (Plány udržitelné městské mobility) – nezbytné pro čerpání Fondů EU

2. LEGISLATIVNÍ A NORMATIVNÍ RÁMEC PREFERENCE

Ostatní formy podpory VHD z EU a států EHP

Financování vozidel, infrastruktury, ITS, projektování ze strukturálních fondů EU, CH, NO

Programy výzkumu a vývoje

- Iniciativa CIVITAS
- INTERREG Central Europe
- Intelligent Energy Europe
- COST
- Projekty Rámcového programu výzkumu FP7, Horizon 2020

Řada témat vyžaduje společné zapojení výzkumného partnera (výzkumná instituce, univerzita) + veřejné správy (město/region, DP, správa silnic)

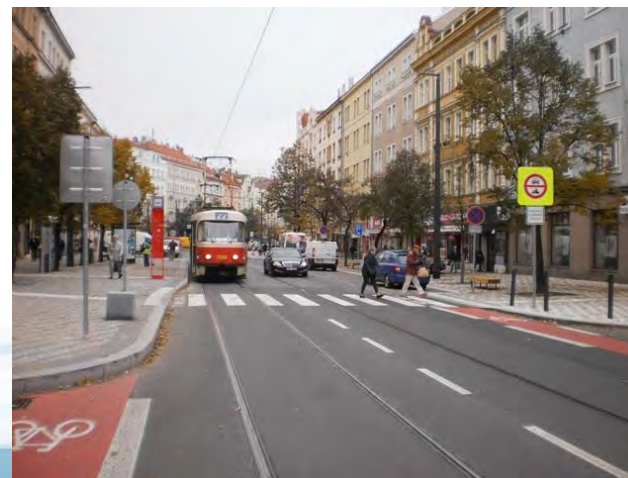
3. FORMY PREFERENCE A ANALÝZA JEJICH VLIVU NA PROVOZ MHD/VHD A PROVOZ NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

PŘÍNOSY PREFERENCE

- a) Obecné – nekvalifikovatelné, nelze je primárně vyčíslit
- b) Konkrétní – měřitelné, nemusí být „hmotné“ (např. čas) ani finančně vyjádřitelné (více volného času díky lepší průjezdnosti)

FORMY PREFERENCE a jejich výhody / nevýhody

- Sociálně-ekonomická
- Psychologická
- Organizačně-provozní = dopravní opatření
- Prostorová = stavební opatření

DOPORUČENÝ POSTUP ZAVÁDĚNÍ PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ A POPIS JEDNOTLIVÝCH PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ = VLASTNÍ METODIKA

Rozhodovací procesy o řešení dopravy a mobility

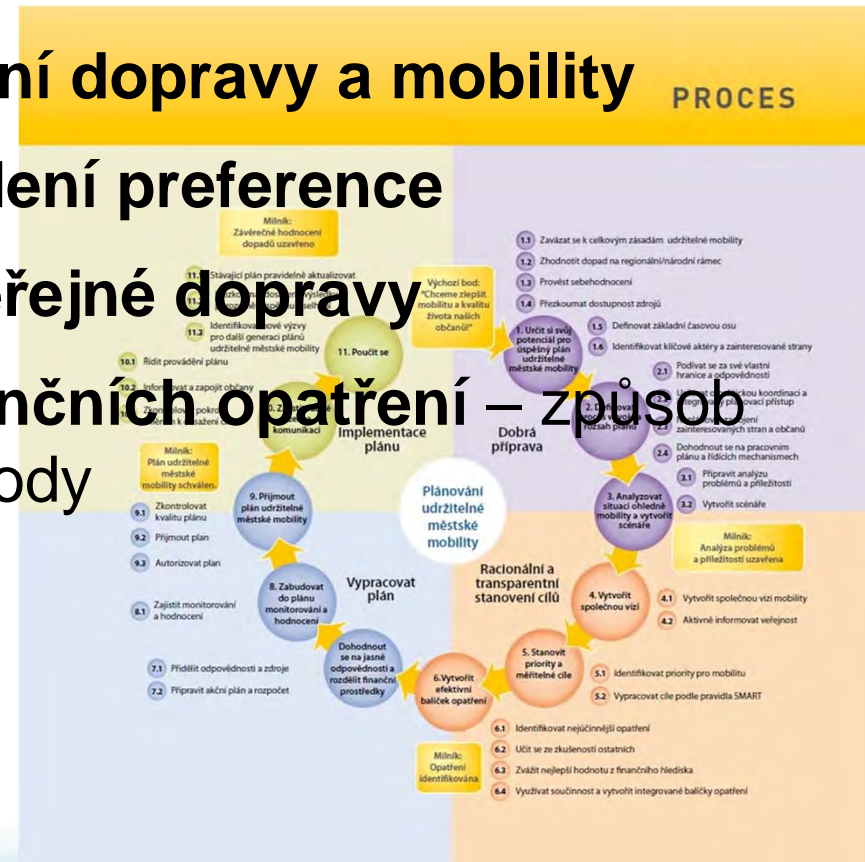
PROCES

Rozhodovací proces o zavedení preference

SWOT analýza preference veřejné dopravy

Příklady konkrétních preferenčních opatření – způsob

jejich aplikace, výhody / nevýhody

DOPORUČENÝ POSTUP ZAVÁDĚNÍ PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ A POPIS JEDNOTLIVÝCH PREFERENČNÍCH OPATŘENÍ = VLASTNÍ METODIKA

Příklady konkrétních preferenčních opatření – způsob jejich aplikace, výhody / nevýhody

- **Měkká opatření** (kampaně, **propagace, organizace linkového vedení**)
- **Tvrdá opatření**
- Prostorová opatření
- Preference pomocí SSZ
- Místní úprava provozu
- Uspořádání dopravní cesty (**segregace x sdílený prostor**)
- Zklidňování provozu

SHRNUTÍ

- **Termín připomínek** (metodika poslána e-mailem v úterý; *bude přiložena k zápisu*)
- **Doplnění o vaše dobré / špatné zkušenosti** (s funkcí opatření, s procesy = postojem úřadů)
- **Některá opatření uvedena duplikovaně**
- **Některé zahraniční příklady v CZ/SK stěží aplikovatelné** (není v normě, nikdy se u nás nedělalo, ale „vídeňské zastávky“ také nemají oporu v legislativě a přesto jsou zaváděny)
- **Nelze zasahovat do legislativy a norem** (komplikovaný legislativní proces)

Děkujeme za pozornost!

Ing. Jan Vašíček

jan.vasicek@cdv.cz

Ing. Jan Spousta

jan.spousta@cdv.cz

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Pracoviště Praha

Thámová 7

186 00 Praha 8

www.cdv.cz

